

**Protokół
z posiedzenia Zespołu problemowego ds. budżetu, wynagrodzeń
i świadczeń socjalnych Rady Dialogu Społecznego
z dnia 5 września 2019 r.**

Miejsce posiedzenia: Centrum Partnerstwa Społecznego „Dialog”

Przewodniczący: Henryk Nakonieczny, Przewodniczący Zespołu problemowego ds. budżetu, wynagrodzeń i świadczeń socjalnych RDS, NSZZ „Solidarność”

W posiedzeniu wzięli udział członkowie Zespołu, pozostali zaproszeni goście i eksperci oraz Marcin Zieleniecki Podsekretarz Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz Tomasz Robaczyński Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów.

Przyjęto następujący porządek obrad:

1. Dyskusja na temat projektu ustawy budżetowej na 2020 r. – informacja Ministra Finansów.
 - a. Dyskusja w sprawie ewentualnego wypracowania projektu wspólnego stanowiska strony pracowników i strony pracodawców Rady w sprawie projektu ustawy budżetowej na rok 2020.
2. Sprawy różne.

Ad 1

Przewodniczący H Nakonieczny przywitał członków Zespołu i zaproszonych gości, przeszedł do omawiania punktu pierwszego porządku obrad.

Tomasz Robaczyński Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów przedstawił projekt budżetu państwa na 2020 r.

Roman Piotrowski OPZZ zapytał o wysokość odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych.

Katarzyna Zimmer-Drabczyk NSZZ „Solidarność” zapytała o realizację podwyżek w państwowej sferze budżetowej w 2019 r. W budżecie jest wymieniony ZUS jako przykład instytucji, gdzie wymagane jest dofinansowanie wynagrodzeń, poprosiła o komentarz w tej sprawie. Zapytała o skutki finansowe świadczenia dla osób wychowujących 4 dzieci i solidarnościowego funduszu osób niepełnosprawnych. Jednocześnie wskazała na spadek dynamiki wzrostu dochodów z podatku od osób fizycznych i osób prawnych (analiza NSZZ „Solidarność”) - poprosiła o komentarz.

Adam Karpiński ekspert ZRP zapytał, czy MF dysponuje wstępnymi danymi dot. realizacji budżetu państwa po sierpniu br.

Robert Lisicki Konfederacja Lewiatan w uzasadnieniu do ustawy budżetowej wskazano, że w skutek planowanej nowelizacji ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w zakresie

uszczelnienia składek na ubezpieczenia emerytalne i społeczne prognozuje się dochód na poziomie ponad 2 mld zł. Zapytał jakie konkretne rozwiązania są przewidywane.

Sonia Buchholtz Konfederacja Lewiatan zapytała, dlaczego w projekcie budżetu państwa nie ma informacji o tzw. trzynastej emeryturze.

Jan Polaczek FZZ zapytał kogo obejmie podwyżka w państwowej sferze budżetowej i jak projekt budżetu odnosi się do zapowiedzi medialnych dot. wprowadzenia na stałe tzw. trzynastej emerytury.

Agata Baranowska NSZZ „Solidarność” zapytała o przyszłoroczne wpływy do funduszu ubezpieczeń społecznych. Następnie zapytała o rezerwy celowe, część 83 poz. 34, obniżenie wydatku na ustawę o świadczeniach rodzinnych (około 1 mld zł) w tym na wypłatę alimentów w kontekście zwiększenia kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Katarzyna Pietrzak OPZZ zapytała jaka jest przestrzeń do zmiany wskaźnika wzrostu wynagrodzeń w sferze budżetowej. Strona związkowa proponowała wzrost o co najmniej 15%. Następnie zapytała, czy subwencja oświatowa pokryje systemowe zmiany, które będą wdrażane w 2020 r. Jednocześnie poprosiła o uzasadnienie wzrostu wydatku na partie polityczne i komitety wyborcze oraz o rezerwę celową; zmiany systemowe i niektóre zmiany organizacyjne w tym nowe zadania.

Przewodniczący H. Nakonieczny skierował pytanie do Prezesa ZUS, czy projektując zmiany dot. likwidacji ograniczenia poboru składki, także ocenili sytuację przyszłych świadczeń. Jaka jest obecnie proporcja najniższej emerytury do najwyższych wypłacanych emerytur a jaka będzie w przyszłości po wprowadzeniu projektowanego rozwiązania. Ponowił pytanie R. Lisickiego w sprawie działań uszczelniających.

T. Robaczyński potwierdził, że podstawą naliczania odpisu na zakładowy fundusz świadczeń specjalnych będzie wynagrodzenie w drugim półroczu 2018 r. Podwyżka dla państwowej sfery budżetowej, 106% w kwocie bazowej jest najwyższa od wielu lat, zgodna z postulatami Szefa Służby Cywilnej. Spadek dynamiki wzrostu dochodów z PIT i CIT wynika z rozwiązań, które były przyjęte tj. obniżki stawek podatkowych i podwyższenia kosztów uzyskania przychodu, zwolnienie z PIT osób do 26 roku życia. Wzrost wydatków na dotacje i subwencje dla partii politycznych jest związany z zakończeniem kadencji obecnego Parlamentu. Czy subwencja oświatowa pokryje wszystkie wydatki- trwa dyskusja pomiędzy rządem i samorządami, należy się zająć kwestiami dot. strony dochodowej samorządu, ale to wymaga szerokiego spojrzenia na całość, w Ministerstwie Finansów trwają prace w tym zakresie.

Marcin Zieleniecki Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rodziny Pracy i Polityki Społecznej założył cztery rozwiązania dot. szeroko rozumianego systemu ubezpieczeń społecznych: zniesienie ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe (trzydziestokrotność); przebudowa modelu funkcjonowania OFE; uszczelnienie składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe; skutki działań w zakresie uszczelnienia ściągalności składek (efekty wprowadzenia e-składki, poprawa odzyskiwania zaległych składek, efekty wprowadzenia elektronicznych zwolnień lekarskich). W sprawie dofinansowania ZUS i konieczności zatrudnienia około 600 osób, koszt 300 mln zł, jest związany z ustawą, która wprowadza świadczenie dla osób niepełnosprawnych i potrzebami związanymi ze zwiększeniem zatrudnienia pracowników na stanowisku orzeczników

lekarskich. Środki zapisane na finansowanie uzupełniającego świadczenia rodzicielskiego są w rezerwie celowej na poziomie 703 mln zł. W 2018 r. tzw. trzynasta emerytura była uzasadniona dobrą koniunkturą gospodarczą, ekonomiczną, wzrostem gospodarczym, emeryci i renciści w niedostateczny sposób do tej pory partycypowali w efektach wzrostu gospodarczego. Jeśli chodzi o 2020 r. jest przyjęta podobna filozofia. Na dzień dzisiejszy zapewnienia, które płyną ze strony Pana Premiera o tym, że to rozwiązanie zostanie wprowadzone są dostateczną gwarancją realizacji tego rozwiązania. W kwestii uwzględnienia „trzydziestokrotności” w wydatkach budżetu państwa na 2020 r., wprowadzenie tego rozwiązania przyniesie efekty w dłuższej perspektywie. ZUS bazuje na aktualnym stanie prawnym, prognozując sytuację finansową FUS.

Paweł Jaroszek Wiceprezes ZUS obecnie system emerytalny jest tak skonstruowany, że jedna składka uprawnia do nabycia świadczeń z tego systemu. Analizując rozkład świadczeń emerytalnych po waloryzacji w 2019 r. to dominują przedziały pomiędzy 1600 a 2000 zł brutto, około 21% emerytur jest wypłacanych w tych przedziałach. Najwyższe świadczenia przekraczające 7 tys. zł to 0,4%. Wskazał na trudności z zatrudnianiem lekarzy orzeczników oraz informatyków. W 2019 r. przeciętna deklарowana podwyżka wyniosła 470 zł. Jednocześnie poinformował o zamiarze zatrudnienia około 400 lekarzy do skutecznego wdrożenia ustawy o finansowaniu świadczeń. Następnie odniósł się do osiągniętego zysku z e-składki i e-ZLA. Tzw. trzynasta emerytura została wypłacona nie pozyskując żadnych dodatkowych środków, koszt około 9 mld zł. W skali roku o około 300 mln zł poprawiły się wpływy z tytułu egzekucji.

Przewodniczący H. Nakonieczny wskazał negatywne skutki społeczne trzydziestokrotności, projektowana ustawa powinna zawierać skutki społeczne. Jednym z postulatów obecnej koalicji rządzącej było odwrócenie proporcji obciążeń utrzymania systemu emerytalnego. Obecnie obciążenia narastają po stronie wykonujących prace w oparciu o umowę o pracę i następuje zmniejszenie obciążeń dla wykonujących pracę w oparciu o inne umowy niż umowa o pracę oraz prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą.

A. Karpiński podsumował, że na gruncie obecnego projektu ustawy budżetowej rząd nie ma podstaw budżetowych do wypłacenia w 2020 r. tzw. trzynastej emerytury.

R. Lisicki zapytał o kierunki projektowanej zmiany ustawy o ubezpieczeniach społecznych. Następnie nawiązał do negatywnych konsekwencji wprowadzenia limitu trzydziestokrotności.

Jeremi Mordasewicz Konfederacja Lewiatan trzydziestokrotność miała ocenę skutków regulacji, ale była to ocena nierzetelna. Do tej pory, pomimo obietnic ministerstwa, nie otrzymali rzetelnej oceny. ZUS nie uczestniczył w pracach nad ustawą. Nie wzięto pod uwagę faktu, że osoby pobierające wysokie świadczenia, żyją średnio blisko 10 lat dłużej od pozostałych osób, z reguły są to osoby z wyższym wykształceniem o wyższych dochodach. To znaczy, że emerytury będą wypłacane dłużej niż średnia. Jednocześnie przypomniał kwestie dziedziczenia oraz fakt, że przedsiębiorcy przygotowują plany funduszu na przyszły rok i stawia ich to w trudnej sytuacji. W tegorocznym rankingu atrakcyjności inwestycji, outsourcing usług dla biznesu, Polska spadła w ostatnim roku z 12 na 24 miejsce. Według rankingu dot. 100 atrakcyjnych miast pod względem przyjmowania inwestycji, Kraków spadł z 6 na 11 miejsce, Wrocław z 52 na 92 miejsce. Podsumowując, trzydziestokrotność stoi w jaskrawej sprzeczności ze SOR zgodnie z którą mamy tworzyć miejsca wyższej jakości a rząd utrudnia wykonanie tego zadania.

K. Zimmer-Drabczyk ponowiła pytanie o aktualną sytuację dot. wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej, na ile udało się wyrównać równice. Przypomniała proponowany przez stronę związkową mechanizm wzrostu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej. Jednocześnie zapytała o ujemne skutki ustawy o wspieraniu nowych inwestycji i rezerwę płacową na zmiany organizacyjne i nowe zadania, załącznik 238 poz. 19

K. Pietrzak wskazała na brak deklaracji w uzasadnieniu zmian w zakresie kwoty wolnej, czy w 2020 r. zostaną utrzymane bieżące rozwiązania. Zapytała o możliwość strukturalnych zmian w systemie podatkowym, w tym dotyczących kwoty wolnej. W sprawie wysokości płacy minimalnej w 2020 r., czy strona rządowa wzięła pod uwagę stanowiska organizacji i o ewentualne zmiany w projekcie budżetu w związku z możliwością zmiany wysokości płacy minimalnej w 2020 r. Zapytała o rynek pracy w zakresie pomocy dla cudzoziemców (spadek pomocy dla cudzoziemców i Urząd ds. Cudzoziemców, oraz wydatki ogółem w województwach) a także zwróciła uwagę, że planowany wzrost emerytur nie pozwala na właściwą partycypację emerytów we wzroście gospodarczym. Poprosiła o uzasadnienie planowanego wzrostu kwoty, do której organy administracji rządowej mogą zaciągać zobowiązania z tytułu umów w partnerstwie publiczno-prywatnym.

K. Zimmer-Drabczyk zapytała o zał. 13, tabela 20 budżetu. Zwiększone wydatki na PEFRON, czy jest to związane z postulatem podniesienia dofinansowania o 300 zł do pracy pracowników ze schorzeniami specjalnymi.

A. Baranowska wskazała na ograniczenie rezerwy na środki na realizację ustawy o wspieraniu pieczy zastępczej (prawie trzykrotnie obniżone środki). Ograniczone środki na realizację ustawy o opiece nad dziećmi do lat 3- to stoi w sprzeczności z deklaracjami i polityką dążącą do zwiększenia dostępności tej opieki w kolejnych latach. Także zaskakuje ograniczenie rezerw na realizację ustawy o karcie dużej rodziny, kiedy dzisiaj w Sejmie jest ustawa, która zwiększa te limity.

Przewodniczący H. Nakoneczny odnosząc się do stwierdzenia, że emeryci i renciści w niedostatecznym stopniu uczestniczą we wzroście gospodarczym, zapytał, dlaczego strona rządowa upiera się, aby rok do roku waloryzacja była ograniczona w stosunku do realnego wzrostu wynagrodzeń tylko do 20%, utrzymując niską waloryzację rent i emerytur.

S. Buchholtz zapytała, czy jest możliwe, że z wprowadzeniem trzydziestokrotności będzie wprowadzona górna granica wysokości świadczenia.

T. Robaczyński bieżący deficyt w sierpniu br. prawdopodobnie będzie mniejszy niż w lipcu br., ale generalnie zakładają, że deficyt w 2019 r. wystąpi. W ustawie budżetowej na 2020 r. jest przewidywane wykonanie deficytu budżetu państwa na poziomie około 12 mld zł (może ulec wahaniom ze względu na wys. wpływów podatkowych, cyklu realizacji wypłat i inwestycji). W sprawie kwoty wolnej, koszty dot. przyjęcia rozwiązań dot. PIT to około 11 mld zł na przyszły rok (obniżenie stawek i podniesienie kosztów uzyskania przychodów) w sprawie innych zmian podatkowych trudno na ten moment przedstawić szczegóły. Rezerwa płacowa jest przeznaczona na finansowanie wynagrodzeń ze środków unijnych dot. zadań, które pojawiają się w trakcie roku, zasadniczo dot. etatów, które pojawiają się w trakcie roku poprzedniego i obejmują skutki przechodzące z poprzedniego roku oraz drobną kwotę na ew. nowe zadania, które pojawiają się w trakcie roku.

M. Zieleniecki rozporządzenie w sprawie płacy minimalnej jest już po Komitecie Stałym Rady Ministrów. Komitet stały rekomendował przyjęcie Radzie Ministrów minimalnego wynagrodzenia na poziomie 2450 zł, ostateczna decyzja zależy od Rady Ministrów. Przypomniał procedurę związaną ze wzrostem wskaźnika waloryzacji rent i emerytur. W sprawie niestarczającego udziału emerytów i rencistów w efektach wzrostu gospodarczego, odpowiedział, że gdybyśmy prześledzili różne działania korygujące mechanizm waloryzacji świadczeń emerytalno- rentowych zapisany w ustawie emerytalno-rentowej począwszy od 2016 r. to konsekwentnie podejmowali konkretne działania korygujące skutki stosowania procentowego, ustawowego mechanizmu waloryzacji cenowo- płacowej. W 2016 r. wypłata jednorazowych dodatków do świadczeń emerytalno-rentowych, 2017 r. podniesienie najniższych świadczeń emerytalno-rentowych, 2019 r. decyzja o wypłacie tzw. trzynastej emerytury. W sprawie PEFRON, zaplanowali zwiększenie wydatków z państwowego funduszu rehabilitacji osób niepełnosprawnych z kwoty 3 mld 300 tys. do kwoty 2 mld 600 tys. zł. jest to wyraz realizacji postulatów środowiska pracodawców, którzy uważają, że te środki na poziomie 3 mld 300 tys. zł były niewystarczające, zachodzi potrzeba dofinansowania do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych z umiarkowanym, znacznym, lekkim stopniem niepełnosprawności oraz ze schorzeniami specjalnymi. W sprawie środków na pokrycie wydatków wynikających z karty dużej rodziny i ustawy o opiece nad dziećmi do 3 roku życia, potwierdził, że są to środki zaplanowane zgodnie z zapotrzebowaniem zgłoszonym przez MRPiPS do MF, te środki pozwolą na sfinansowanie zadań, które wynikają z obu regulacji.

R. Piotrowski w imieniu OPZZ zgłosił wniosek formalny, żeby zwiększenie odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych umieścić w treści uzasadnienia np. w wydatkach, gdzie są wymienione enumeratywne działania. Wskazał literówkę w uzasadnieniu na str. 39 punkt 4.3.

K. Zimmer- Drabczyk powiedziała, że jest konsensus w zakresie braku zgody na likwidację trzydziestokrotności.

Przewodniczący H. Nakonieczny wskazał, że w zakresie dyskusji o wysokości wskaźnika waloryzacji rent i emerytur rząd od wielu lat nie podejmuje rozmów na ten temat, wskazując minimalne gwarancje ustawowe. Podsumowując dyskusję na temat niewystarczającego udziału emerytów i rencistów w efektach wzrostu gospodarczego stwierdził, że system waloryzacji rent i emerytur jest wadliwy poprzez stosowanie działań zaradczych np. trzynasta emerytura. Należy poszukiwać rozwiązań systemowych. Przypomniał, że podczas dyskusji o podwyższeniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej „Solidarność” wyraziła stanowisko, że mogłaby zaakceptować propozycję, jeśli będzie ona częścią większej całości, rozwiązania systemowego wieloletniego, w którym wzrost wynagrodzeń pokryje dotychczasowe mrożenie wynagrodzeń i spowoduje mechanizmy systemowe.

T. Robaczyński powiedział, że zapis dot. zakładowego funduszu świadczeń socjalnych znajdzie się, tak jak co roku w ustawie o budżecie. Sprawa wynagrodzeń dot. nie tylko ustalenia mechanizmu waloryzacji, ale także kwestii zmiany organizacji w służbie cywilnej. Samo podwyższanie wynagrodzeń nie doprowadzi do efektywności działania administracji. Zadeklarował, że sprawa zostanie przekazana, aby usiąść do odpowiednich rozmów.

Przewodniczący Henryk Nakonieczny zamknął część dot. dyskusji na temat projektu ustawy budżetowej na 2020 r.

Ad 1a

Przewodniczący H. Nakonieczny poinformował, że nie wypracowano projektu wspólnego stanowiska strony pracowników i strony pracodawców Rady w sprawie projektu ustawy budżetowej na rok 2020. Jednocześnie wskazał, że wypracowanie wspólnego stanowiska partnerów społecznych w sprawie trzydziestokrotności jest możliwe.

Ad 2

Nie zgłoszono tematów w sprawach różnych.

W związku z wyczerpaniem tematów, będących przedmiotem posiedzenia, **Przewodniczący Henryk Nakonieczny** zamknął posiedzenie Zespołu.

Henryk Nakonieczny

/-/

Przewodniczący Zespołu

Sporządziła

Magdalena Gryciuk

Biuro Rady Dialogu Społecznego